

No

FoB2000
**Rapport fra seminar om
innholdet i Folke- og
boligtellingen år 2000**
20. november 1997, i SSB, Oslo

Innhold

1. Innledning	3
2. Åpning	4
3. Kort orientering om FoB2000	5
3.1. Innledning	5
3.2. Litt historie.....	5
3.3. Hovedmål for FoB2000	5
4. Generelt om kjennemerker	7
4.1. Innledning ved Børge Strand.....	7
4.2. Diskusjon.....	8
5. Befolkning	9
5.1. Innledning ved Kåre Vassenden.....	9
5.1.1. Rammebetingelser.....	9
5.1.2. Hva fagfeltet befolkning handler om	10
5.2. Diskusjon.....	13
6. Arbeidsmarked	14
6.1. Innledning ved Harald Utne	14
6.1.1. Kort historikk	14
6.1.2. Datagrunnlag.....	14
6.1.3. Status i tellingsuka og tellingsåret.....	14
6.1.4. Kjennemerker som gjelder tellingsuka.....	14
6.1.5. Kjennemerker som gjelder tellingsåret	15
6.1.6. Sosioøkonomisk gruppering	15
6.1.7. Sammendrag	16
6.2. Diskusjon.....	16
6.2.1. Generelle kommentarer.....	16
6.2.2. Yrke	16
6.2.3. Stedfesting av bedrifter og pendling	16
7. Inntekt og trygd	18
7.1. Innledning ved Børge Strand.....	18
7.1.1. Yrkesinntekt.....	18
7.1.2. Trygd/overføringer.....	18
7.1.3. Kapitalinntekt.....	19
7.1.4. 'Inntekt etter skatt'	19
7.1.5. Toppskattegrunnlag.....	21
7.2. Diskusjon.....	21
8. Utdanning	22
8.1. Innledning ved Coen Hendriks.....	22
8.2. Diskusjon.....	22

9. Bolig	23
9.1. Innledning ved Paul Inge Severeide	23
9.1.1. Boligtelling og -register	23
9.1.2. Boligkjennemerker i FoB90.....	23
9.2. Diskusjon	24
10. Oppsummering, konklusjoner, videre arbeid	26
Vedlegg 1. Invitasjon	28
Vedlegg 2. Program	29
Vedlegg 3. Deltakerliste	30
Vedlegg 4. Forhåndsutsendt notat	33
De sist utgitte publikasjonene i serien Notater	50

1. Innledning

Det første møtet Seksjon for folke- og bolig telling hadde med framtidige brukere av Folke- og bolig telling 2000 (FoB2000) fant sted 20. november 1997 i Statistisk sentralbyrås lokaler i Oslo. Temaet for seminaret var innholdet i FoB2000. Dette notatet rapporterer fra seminaret.

Invitasjon var sendt til de sentrale institusjoner og andre brukergrupper. I alt 41 personer deltok på seminaret, hvorav 22 kom fra andre institusjoner enn SSB.

SSB var i første rekke representert ved fagdirektør Johan-Kristian Tønder (Avdeling for personstatistikk), og prosjektleder Paul Inge Severeide og andre innledere fra FoB2000-staben (Børge Strand, Kåre Vassenden, Harald Utne og Coen Hendriks).

På forhånd hadde deltakerne fått tilsendt et notat om kjennemerker i FoB2000 (bst, 4. november 1997. Se vedlegg 4).

Innlederne brukte skriftlig manus i varierende grad, så referatene bygger dels på manus, dels på opptegnelser og rekonstruksjon. Kommentarer fra deltakerne er fordelt på de enkelte temaer, og kommer ikke nødvendigvis i den rekkefølge som de gjorde under seminaret.

Redaktør for seminar rapporten har vært Kåre Vassenden.

Programmet for seminaret er gjengitt i vedlegg 1.

2. Åpning

ved Johan-Kristian Tønder

Tønder ønsket velkommen til et viktig brukermøte. Møtet var viktig fordi:

- folke- og boligtellinger er noe vi har bare hvert tiende år,
- slike tellinger er særlig omfattende prosjekter enten en måler i penger eller i årsverk, og
- de introduserer alltid noe nytt i datainnsamling, databearbeiding og/eller presentasjon.

Han kom også inn på de dilemmaer en står overfor i valget mellom sammenlignbarhet med tidligere tellinger og det å følge med tida og foreta en utvikling. Det er synd med brudd, og kontinuitet er viktig, men noe nytt vil det være hver gang. Rammene for FoB2000 settes av Finansdepartementet, men innenfor disse rammene må det treffes en del valg. Tønder avsluttet med et håp om at det ville komme mange innspill fra brukerne.

3. Kort orientering om FoB2000

ved Paul Inge Severeide

3.1. Innledning

Statistisk sentralbyrå (SSB) skal gjennomføre en ny folke- og bolig telling i år 2000. I tråd med tidligere planer og med anbefalinger fra flere utvalg, vil SSB gjennomføre en telling som i stor grad blir basert på administrative og statistiske registre. Persondelen av FoB2000 vil i sin helhet kunne produseres ved hjelp av etablerte registre og koblinger mellom disse. Vi mangler derimot et boligregister slik at data om boligmassen og om husholdningenes sammensetting og boforhold, må samles inn gjennom en skjembasert bolig telling.

Med bakgrunn i rammene for FoB2000 blir fokus på samspill mellom registrene viktig. Det har også vært samspill mellom registre ved tidligere tellinger, men denne gang vil dette være helt avgjørende for resultatene fra FoB-en. Hele folketellingsdelen skal baseres på registre, noe som blir en slags milepæl i tellingens historie. For at dette skal lykkes må registrene ikke «sprike», men passe sammen ideelt sett som brikker i et puslespill.

3.2. Litt historie

Tellingene har lang tradisjon. De skandinaviske landene var tidlig ute med regelmessige tellinger. Sverige (1686), Danmark/Norge (1769), Finland (1749) og Island allerede i 1703.

I Norge regnes tellingen i 1769 som den første ordinære folketelling. Vi hadde imidlertid telling både i 1664-66 og 1701, men dette var ikke fulltelling. Både i 1664-66 og 1701 ble kun menn i landdistriktene talt (minus Finmark) og tellingen hadde et klart militært siktepunkt. Tellingene i 1769 omfattet den hjemmehørende folkemengde, også kvinner. De eneste som var unntatt var vervede militære.

Det gikk imidlertid noen år fram til neste telling som ble avholdt i 1801. Neste telling kom i 1815. Deretter regelmessige tellinger hvert tiende år fram til og med 1875. For å tilpasse syklusen i andre land ble neste telling avholdt i 1890, og deretter hvert tiende år fram til i dag (1946 i stedet for 1940).

Tellingene i 1801 var den første nominative telling dvs. den inneholdt navn og adresse og andre opplysninger for hver enkelt person. Den neste nominative telling ble holdt i 1865. Fra det tidspunktet er det bare blitt avholdt nominative tellinger.

Fra tellingen i 1960 har administrative og statistiske registre vært et tema i folketellingssammenheng. FoB-en har både vært en *basis* for opprettelse av registre og selv *utnyttet* registre i etableringen av folketellingsdata. Ved de siste tellingene har behovet for å få opplysninger på spørreskjema blitt mindre ved at opplysninger i administrative og statistiske registre er utnyttet. Det var særlig tilfelle ved tellingene i 1980 og 1990 der spørsmål som kjønn, alder, ekteskapsstatus, familietilknytning, statsborgerskap og bosted ble hentet fra Det sentrale personregisteret, mens opplysninger om bl.a. utdanning og inntekt ble tilført tellingsmaterialet fra andre registre. Vi kan hevde at utviklingen mot en registerbasert telling er svært naturlig fra «startpunktet» i 1960.

3.3. Hovedmål for FoB2000

SSB skal ved folketellingstidspunktet i år 2000, gjennom en effektiv utnyttelse- og samstilling av administrative- og statistiske registre, produsere folketellingsdata som:

- oppfyller brukernes behov for data
- har nødvendig kvalitet
- sikrer sammenliknbarhet med tidligere tellinger
- er konsistens med sektorstatistikken
- oppfyller internasjonale anbefalinger

Seksjonen skal i år 2000 gjennomføre en skjemasert bolig telling som tilfreds stiller kriteriene nevnt over. I arbeidet med å oppfylle målene for tellingen er kontakten med brukerne helt avgjørende. Dette er det første større møte hvor dere direkte kan slippe til med synspunkter. Flere muligheter vil komme seinere på ulike stadier av prosjektet.

4. Generelt om kjennemerker

4.1. Innledning ved Børge Strand

FoB2000 skal være en totaltelling og vil gjennomføres som en kombinert skjema- og registerbasert telling. Persondelen av FoB2000 skal gjennomføres som en registerbasert telling, mens boligdelen skal baseres på spørreskjema. Registerdata til FoB2000 skal hentes fra sektorstatistikkene.

Noe av det første som må fastsettes i FoB-prosjektet, er hvilket innhold FoB2000 skal ha. I denne prosessen skal etter planene inngå en serie seminarer med deltakelse fra sentrale brukergrupper. Det første seminaret blir avviklet i her dag. Tema på dette seminaret er innholdet generelt, mens de etterfølgende seminarene vil være temaorienterte.

Til dagens seminar er det sendt ut invitasjon til utvalgte institusjoner som vi kjenner som sentrale brukere av FoB-data, i hovedsak representanter for forskning og forvaltning, inkludert medlemmene i Rådgivende utvalg for folke- og boligting. Interne deltakere er representanter fra alle fagseksjoner som skal være dataleverandører til FoB2000, og i tillegg er enkelte andre faggrupper i SSB representert.

Fullstendig deltakerliste er vedlagt.

Det er på forhånd sendt ut to bakgrunnsnotater til alle påmeldte:

- 'Innholdet i Folke- og boligtingen 2000', (bst, 04. november 1997)
- 'Mot en registerbasert Folke- og boligting år 2000?' (Notater, 95/3).

Et slikt seminar tjener mange formål:

- Presentere FoB2000 generelt for større grupper eksternt
- Presentere noen planer i detalj slik de foreligger hittil
- Få synspunkter på de planer og forslag som foreligger
- Få innspill til videre arbeid med innholdet
- Mobilisere brukergrupper og gjøre tellingsarbeidet mer kjent.

Rammebetingelser for å fastsette innholdet i FoB2000:

- Internasjonale anbefalinger
- Sammenlignbarhet med tidligere tellinger
- Sammenlignbarhet med sektorstatistikker
- Brukerkrav

Rekkefølgen ovenfor er ikke uttrykk for noen prioritering, men snarere en konsekvens av kronologien i begivenhetene. Pr. i dag vet vi noe om de internasjonale anbefalingene, vi vet hva som inngikk i FoB80 og FoB90, vi vet hvilke kjennemerker vi skal forholde oss til i sektorstatistikkene, og nå er vi i ferd med å skaffe oss viten om brukernes ønsker og krav.

Notatet 'Innholdet i Folke- og boligtingen 2000' inneholder et vedlegg som gir en samlet oversikt over kjennemerkene og samtidig angir hvilken kilde dataene skal hentes fra. Imidlertid er det noen kjennemerker som er oppført uten datakilde. Dette er i hovedsak kjennemerker som ikke er mulig å hente fra noe register.

Prosessen med å fastsette innholdet er et eget delprosjekt i FoB2000. Under følger en oversikt over noen milepæler i dette delprosjektet slik de ble presentert på seminaret:

- Oppstart i september -97.
- Første seminar med ekstern deltakelse: 20.11.97
- Temavise seminarer med ekstern deltakelse: januar - medio februar 98.
- Høringsnotat med frist for utarbeidelse og utsending: 10.03.98.
- Høringsrunde med høringsfrist 29.04.98.
- Gjennomgang av høringsrunden i løpet av mai -98.
- Endelig vedtak om innhold: 1.06.98.

4.2. Diskusjon

Hansen, Universitetet i Bergen: På tilsvarende tidspunkt før FoB90 ble det rettet kritikk mot SSB for at man satset på registre før de hadde tilstrekkelig kvalitet og at man la seg flat for Finansdepartementets rammer. Er registrene gode nok nå?

Evalueringsnotatet fra Fob90 burde vært lagt på internett, og det burde vært lagt ut på møtet her i dag. Det har vært dårlig kommunisert fra SSBs side.

Det er dårlig logistikk når SSB nå får seks måneder på seg før endelige vedtak om kjennemerkene skal fattes. SSB bør vurdere å ta seg bedre tid med en så viktig sak. Det kommende høringsnotatet må gå spesielt på problemene.

Hansen etterlyste også et temamøte om regionale inndelinger.

5. Befolkning

5.1. Innledning ved Kåre Vassenden

Jeg skal først gi et *generelt* bilde av hva befolkningsdata handle om og hva demografidelen i FoB2000 dermed kan tenkes å omfatte. Deretter skal jeg si litt mer om enkelte spesielle variabler.

Det finnes så mange demografiske variabler som er eller kan være aktuelle for befolkningsstatistikk, at jeg ikke kan gå inn på detaljer i en innledning på bare 10 minutter. I stedet vil jeg presentere fagfeltet i relativt grove kategorier.

Mine spørsmål til dere som deltar her i dag blir først og fremst: Hva skal vi legge *vekt på* i FoB2000? Er det noen fenomener eller samfunnsområder som er spesielt viktige og som må utvikles eller i alle fall sikres i en fob-sammenheng? Selvfølgelig vet vi en del om dette selv, men nå er det deres syn som skal komme fram.

Fordi det aldri har eksistert registerdata om husholdninger, har statistikk om husholdninger hittil ikke vært inkludert i norsk befolkningsstatistikk, i snever forstand i alle fall. Også her i dag vil vi la det med husholdninger fortrinnsvis bli behandlet i boligtellingsdelen på slutten av dagen, fordi definering av husholdninger henger så mye sammen med spørsmålet om boligdata.

Når en så ser bort fra det som har med husholdninger å gjøre, så har befolkningsstatistikken i SSB vært registerbasert i hele 30 år. Så det at FoB2000 i hovedsak vil bli en registertelling, innebærer sånn sett ikke noe nytt for dette fagfeltet.

Men det betyr slett ikke at utviklingen vil stå stille de nærmeste årene. Mye vil bli gjort for å bedre kvaliteten, gjøre data mer anvendelig og for å dokumentere dem bedre. Dette skjer i forbindelse med en teknologisk omlegging. Men det må sies at det å få etablert en eventuell framtidig god kilde for definering av husholdninger, ja det vil bli en stor begivenhet for befolkningsstatistikken, den dagen det måtte skje.

5.1.1. Rammebetingelser

Så litt om rammebetingelsene. I registerstatistikkens verden har det avgjørende betydning hvilke registre som finnes og som vi kan bruke som kilde for produksjon av data og statistikk. For befolkningsdelen er det naturlig å gjøre dette skillet:

1. Det sentrale folkeregister (DSF) og SSBs egne historiske befolkningsdata
2. Andre kilder
 - Fremkon og Flyreg (i framtida «Flyfrem»?) i Utlendingsdirektoratet
 - Medisinsk fødselsregister
 - GAB (Grunneiendommer, Adresser, Bygninger. Dette er ikke persondata)
 - Andre sektorer i SSB enn befolkning/folketelling
 - m.v.

De data vi kan finne i DSF, supplert med egne historiske data, er lettest å ha med å gjøre. Men det er slett ikke umulig å ta i bruk andre kilder. GAB er for så vidt allerede tatt i bruk som kilde.

De rådata vi får inn fra kildene må som oftest bearbeides for å bli anvendelige og for å få tilfredsstillende kvalitet. Deretter kan dataene også brukes til å konstruere nye variabler. Slik sett går det et skille mellom det vi kan kalle *grunnvariabler* og *avledede variabler*:

1. Grunnvariabler
Variabler som mottas fra dataleverandørene og som ikke kan erstattes av SSBs egne data
2. Avledelede variabler
Nye variabler som SSB lager selv vha. eksisterende variabler
 - Enkle avledninger
 - Kompliserte avledninger

Det er spesielt mulighetene for å lage avledninger som er viktig å ha i tankene i sammenheng med FoB2000.

Ett annet skille går mellom *analysevariabler* og *variabler av mer teknisk natur*. Vi trenger de tekniske variablene, men forventer vel vi ikke så mange synspunkter på slike fra eksterne brukere.

5.1.2. Hva fagfeltet befolkning handler om

For å forklare hva fagfeltet handler om kan jeg presentere de viktigste byggesteinene i demografiske data:

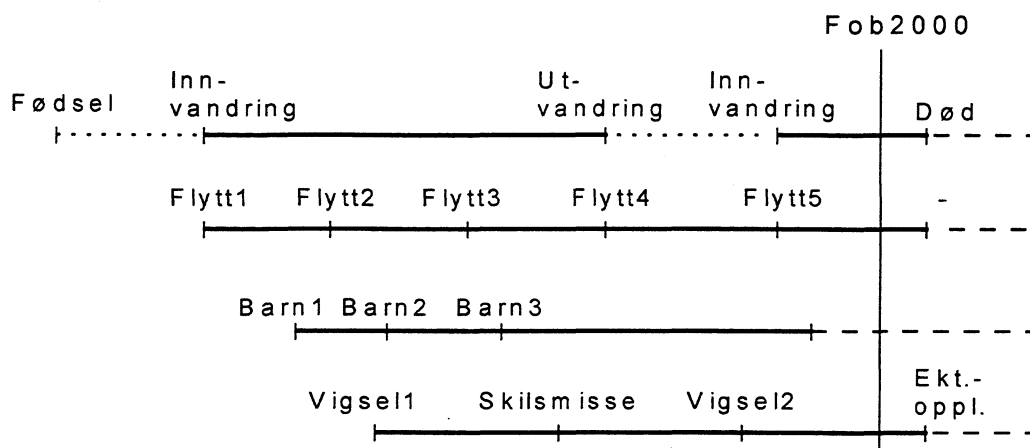
Utgangspunktet for hele statistikken er en rekke med demografiske *hendelser*. Hendelsene er interessante i seg selv, men de gir også informasjon om befolkningen på gitt dato, som f.eks. en folketellingsfil viser.

Her ser vi de viktigste hendelsestypene på venstre side, og eksempler på hvordan hendelsene kan arte seg som variabler på en situasjonsfil, f.eks. FoB:

Hendelser	Situasjonen pr. gitt dato
Fødsler	Fødeland (Norge), fødekommune
Dødsfall	Registreringsstatus
Innvandringer	Opplysninger fra første innvandring
Utvandringer	Tilflyttingsland
Innenlandske flyttinger.	Bosted
Sivilstandsendringer	Sivilstand, parsammensetning
Barnefødsler	Antall barn
Statsborgerskapsendr. ..	Statsborgerskap

Hvis jeg i stedet viser denne figuren, får vi et bedre bilde av sammenhenger mellom ulike hendelser og situasjonen (figur neste side):

Befolkningsstatistikk

Til hver enkelt hendelse er det knyttet et sett med opplysninger.

Gjennomgående for alle hendelsene er selvfølgelig at det er knyttet *datoer* til dem. En kan derfor regne ut *alder* ved ulike tidspunkter og hendelser. Mellom ulike hendelser kan en regne ut *tidsrom*, og det samme gjelder mellom hendelser og situasjon. *Varighet* er altså et typisk innslag i demografien.

Hvem er det så disse hendelsene eller situasjonene gjelder for? Jo, de kan gjelde for ...

1. personen selv
2. andre enkeltpersoner
mor, far, ektefelle/partner, omsorgspersoner
3. kollektiver
familie, (husholdning), par, foreldre, besteforeldre

Det sier seg selv at alle tenkelige kombinasjoner av hendelsestyper, datoer, tidsrom, alder og referansepersoner, til sammen gir et temmelig stort antall variable. Her må en velge de viktigste «kombinasjonene».

Hvis en lager en veldig grov kategorisering av variablene på befolkningsdelen av en FoB-fil, får en denne oversikten:

Hovedgrupper av variabler

Identifikasjonsvariabler

Kjønn, alder

Registreringsstatusvariabler

Bosted og flytting

Sivilstand, parforhold

Inngåelse av ekteskap og partnerskap. Bestående par

Separasjon, skilsmisse og annen oppløsning av ekteskap/partnerskap

Barn

Familieforhold

Statsborgerskap

Fødested/fødeland, bakgrunn fra innvandring

«Spesialvariabler»

Spesifisering av enkelte variabelgrupper

Bosted og flytting

- Adresse, grunnkrets, kommune, kommunegrupperinger, postnummer, bostedsstrøk (tett/spredt), koordinater
- Forrige bosted
- Fraflyttingsland, tilflyttingsland
- Første innvandringsdato
- Innvandringsalder

Sivilstand, sivilstandshistorie, parforhold

- Vigselsdato og andre sivilstandsendringsdatoer Vigselsalder
- Vigselssted og vigselstype
- Ekteskapets nummer
- Ektefelleopplysninger
- Paropplysninger
- Skilsmisseopplysninger (hjemmel, foreldreansvar)

Barn

- Antall levendefødte og dødfødte barn
- Alder ved første barns fødsel

Familieforhold

- Familietype
- Antall personer i familien

Statsborgerskap

- Nåværende statsborgerskap
- Første statsborgerskap

Fødested/fødeland, bakgrunn fra innvandring

- Fødeland
- Fødekommune
- Innvandringskategori
- Landbakgrunn
- Utvidet innvandringskategori (for tredjegerasjon)
- Innvandringsgrunn

Spesialvariabler

- Statskirke-medlemskap
- Stemmerett

Med hensyn til 'innvandringsgrunn', er situasjonen den at dataene i UDI ikke er lette å arbeide med og at det derfor ikke har blitt foretatt en oppdatering av det arbeidet som ble gjort i 1995. Det er imidlertid håp om at dette vil bli bedre om få år. Det er ikke tatt stilling til hva det skal bli til med denne variabelen i FoB-sammenheng

Spørsmålet om studenter skal bli registrert på faktisk bosted er viktig for oss. Saken ligger nå i den politiske beslutningsprosessen.

5.2. Diskusjon

Reiersen, Rogalandforskning: Livsløp er et stikkord. Vi er opptatt av karrièredata, livsløpsdata. Jf. flyttefilen som Kjetil Sørli har arbeidet mye med. Den type publikasjon som ble laget i 1993 var viktig. Slike ting bør vi koble opp mot FoB2000.

Amundsen, Statens institutt for folkehelse: Aner jeg en «fiendtlig» holdning til registre som ikke er i SSB? Vårt svar: Nei, på ingen måte. SSB er helt avhengig av de eksterne registrene, og vi har hatt mye kontakt med registereierne. Men det er et faktum at registrene må bearbeides av oss i større eller mindre grad for å kunne brukes i statistikkproduksjonen. Amundsen pekte senere på at hennes kommentar egentlig var ment som budskap til Finansdepartementet om at det må sørges for at de viktige registrene får de bevilgninger som skal til for å opprettholde og viderutvikle kvaliteten.

Kravdal, Universitetet i Oslo: Hva skal lastes inn av historikk, f.eks. når det gjelder ekteskap? Er klar over at det er tungt og kostbart.

Glattre, Kreftregisteret: Får vi vite hvor i f.eks. India folk er født? Det er viktig å skille mellom de ulike delene av landene, også av medisinske/epidimologiske grunner.

Vårt svar: Mulighetene for slik underdeling av land har vi sett på allerede, og dette skal bli fulgt opp i FoB2000

Hansen, Universitetet i Bergen: Behold grunnkretsene som de er (kommentar til ytring om at det er problematisk at tettstedene går på tvers av grunnkretser). Men tettstedsavgrensningen er av dårlig kvalitet. 25 000 mennesker i Stavanger er feilkodet. Dessuten avspeiler de ikke viktige skillelinjer i dagens samfunn. Åpenbare endringer i størrelsen på tettsteden kommer ikke fram i statistikken. Endringer over tid vises for dårlig.

Glattre: Bostedsstrøk var for oss en variabel som ga en god forklaring.

Schønning, Seksjon for miljøstatistikk, SSB fortalte kort om det pågående tettstedsprosjektet. Det vil gi muligheter for analyser av utviklingen for hvert år.

Engebreetsen, TØI: Vil understreke betydningen av GAB. Der er det fortsatt store mangler. Vi kan ikke nøye oss med 80-90 prosent kvalitet. Vi etterlyser kvalitet i GAB.

Vår kommentar: Vi kvalitetssikrer GAB. Vi er i en tett dialog. Veldig mye av kvaliteten er avhengig av kommunenes innsats. Mye av innsatsen må kanaliseres til kommunene.

Selstad, Høgskolen i Lillehammer: Forundrer meg at dere holder fast ved den gamle inndelingen handelsdistrikt. FoB må være mer aktuelle enn handelsområder og prognoseregion. Det som er interessant nå er senter og arbeidsmarkedsomland. Mellomnivået mellom kommune og fylke er generelt interessant.

Thorud, KAD (Innvandringsavdelingen): Veldig positivt at det med innvandrere blir ivaretatt. Kanskje vil det bli tema for eget møte?

Kravdal (i pausen): Vi vil gjerne ha fødselshistoriefilen inn i FoB2000. Hvorfor ikke rett og slett legge inn fødselsdatoen til alle barna?

Thorvaldsen, Universitetet i Tromsø: Bostedsregistreringen av studentene skal endres, men hva med de militære? Forsvarskommunen Bardu får 2000 ekstra pga. de vernepliktige.

6. Arbeidsmarked

6.1. Innledning ved Harald Utne

6.1.1. Kort historikk

I FoB80 og tidligere tellinger var arbeidsmarkedsopplysningene fullt ut skjemabasert. I FoB90 ble den kombinerte metoden benyttet. Hovedkilden til arbeidsmarkedsdata var spørreskjemaene som ble sendt til alle voksne personer i de små kommunene og til et utvalg i de store. I estimeringen for utvalgskommunene ble skjemadata kombinert med registerdata om sysselsatte.

I FoB2000 vil vi for første gang basere arbeidsmarkedsdelen fullt ut på registerdata. Bakgrunnen for dette er at vi nå vurderer registerkvaliteten som bedre. For å få en tilstrekkelig kvalitet på registerdata fram til år 2000, er det likevel nødvendig å foreta en opprustning av registrene. Dette arbeidet pågår løpende i SSB og FoB2000 bidrar med ressurser.

6.1.2. Datagrunnlag

SSB har gjennom de siste 15 år utviklet et registerbasert system for arbeidsmarkedsdata. Utgangspunktet er en rekke administrative registre som er koplet sammen. Arbeidstaker-/arbeidsgiverregisteret (AA-registeret) er det viktigste, men det inngår også registeropplysninger om arbeidsledighet, lønn, inntekt og trygd. Data koples sammen på personnivå og avstemmes. De statistiske kjennemerker avledes så ved at de opprinnelige registerkjennemerkene kombineres. Vi har i FoB-sammenheng valgt å bruke betegnelsen «Arbeidsmarkedsregister» for dette koplede registersystemet. Data for bedrifter og foretak hentes fra SSBs Bedrifts- og foretaksregister samt Enhetsregisteret.

6.1.3. Status i tellingsuka og tellingsåret

Tradisjonelt har folketellinger gitt status for sysselsetting både for en kort referanseperiode (tellingsuka) og en lang periode (tellingsåret). I en registertelling kan kjennemerker som gjelder kort og lang referanseperiode behandles hver for seg. F.eks. kan viktigste jobb i tellingsuka være en annen enn viktigste jobb i hele året. I skjemabaserte tellinger har det av ressursmessige grunner ikke vært vanlig å samle inn «dobbel» sett med data for alle kjennemerker for både året og uka.

6.1.4. Kjennemerker som gjelder tellingsuka

Det grunnleggende kjennemerket for en kort referanseperiode er arbeidsstyrkestatus som deler populasjonen inn i tre grupper:

- Sysselsatte (i FoB90 og før kalt Yrkesaktive)
- Arbeidsledige
- Personer utenfor arbeidsstyrken

Sysselsatte defineres som personer med minst en times inntektsgivende arbeid i løpet av uka. Det er brukt mye ressurser i SSB på komme fram til en registerbasert sysselsettingsdefinisjon som ligger nærmest mulig opp til dette. For grupper av sysselsatte der en ikke har opplysninger om arbeidstid, brukes data fra Arbeidskraftundersøkelsene for empirisk å fastlegge beløpsgrenser for lønn og inntekt som svarer til timegrensen.

For gruppen sysselsatte har vi tradisjonelt flere kjennemerker i folketellingene.

Yrkesstatus angir om personer er ansatte, selvstendige, familiarbeidere osv. Denne inndelingen vil vi også kunne få i en registertelling, men det kan bli noe problemer med å skille ut familiarbeidere som egen gruppe.

Når de gjelder arbeidstid ble det i FoB90 spurt om både avtalt arbeidstid og utførte timer i uka. I FoB2000 vil opplysninger om avtalt arbeidstid til en viss grad måtte baseres på beregninger. For arbeidstakere i AA-registeret finnes en inndeling i tre timeintervaller. Det foreligger planer i RTV om å registrere eksakt timetall, men det er på det nåværende tidspunkt uavklart om/når dette blir gjennomført. Utførte timer i uka finnes det ikke registeropplysninger for.

Flere av de aktuelle kjennmerkene gjelder arbeidsplassen (bedriften og foretaket personen jobber i). Kjennemerker som næring og organisasjonsform (eller eierform /institusjonell sektor) kan hentes fra Arbeidsmarkedsregisteret. For bedriftens beliggenhet finnes per i dag bare opplysninger om kommune, men det pågår et arbeid for mer nøyaktig stedfesting av bedrifter (til grunnkrets eller eksakt adresse). I FoB90 var det oppmøtested på arbeid som det ble spurt om, og dette vil for en del arbeidstakere ikke være det samme som bedriftens beliggenhet. Opplysninger om oppmøtested får vi ikke i en registertelling.

Yrke er tradisjonelt et viktig kjennemerke i folketellingene. Slik situasjonen er i dag, dekker registre med yrkesopplysninger bare en mindre del av de sysselsatte. I budsjettet for FoB2000 finnes ikke midler til en egen datainnsamling for yrke og heller ikke til et omfattende kodearbeid basert på tilgjengelige registerdata. I forbindelse med utviklingen av ny, sentral sykefraværstatistikk, finnes det planer i RTV om å registrere yrke i AA-registeret. Dette vil kunne bli en meget verdifull kilde for FoB2000, men det er ennå ikke avklart om yrkesopplysningene vil foreligge og ha en tilstrekkelig kvalitet på tellingstidspunktet. Et mulig alternativ vil være å se nærmere på de yrkesopplysninger som samles inn i den nye lønnsstatistikken.

Arbeidsreiser og pendling har vært dekket av flere kjennemerker i de siste folketellingene. Det som finnes i registre er bostedets beliggenhet og arbeidsstedets beliggenhet. Ved å kombinere disse kan vi identifisere pendling mellom kommuner. Med mer nøyaktig stedfesting av bedrifter, kan vi også identifisere pendling mellom mindre geografiske områder (f.eks. bydeler eller grunnkretser). For noen grupper er det ikke meningsfylt å se på kombinasjonen av arbeidssted og bosted, f.eks personer i utenriks sjøfart eller ansatte i Forsvaret.

I FoB90 finnes opplysninger om reisetid på arbeid, reisefrekvens i uka og reisemåte. Disse opplysningene får vi ikke i en registertelling.

6.1.5. Kjennemerker som gjelder tellingsåret

Yrkesaktive i året ble i FoB90 og tidligere tellinger definert som personer som var sysselsatt i 100 timer eller mer i løpet av referanseåret. I en registertelling må timetall per år beregnes. Når det gjelder de øvrige kjennmerkene, er datasituasjonen som for tellingsuka. Pendling er neppe et aktuelt kjennemerke, da dette naturlig hører sammen med en kort referanseperiode.

6.1.6. Sosioøkonomisk gruppering

Da ny yrkesstandard nå blir tatt i bruk i Norge, må også standarden for sosioøkonomisk gruppering revideres. Dette arbeidet er under planlegging i SSB. Alt tyder på at også en ny standard vil baseres på yrke. Om vi ikke får fullstendige yrkesopplysninger i FoB2000, kan det være aktuelt å lage en alternativ klassifisering uten yrke. Dette kan f.eks. være en gruppering etter hovedaktivitet i året eller en utvidelse av arbeidsstyrkestatus med gruppering også av personer utenfor arbeidsstyrken

6.1.7. Sammendrag

En registerbasert FoB2000 vil være en fulltelling. Vi vil derfor unngå den statistiske usikkerhet som særlig for arbeidsmarkedskjennemerkene i FoB 90 skapte problemer for publisering på lave geografiske nivåer. Vi vil også få klart bedre sammenliknbarhet med den løpende arbeidsmarkedsstatistikken enn for tidligere tellinger. Manglende samsvar her var en av hovedkritikkene av arbeidsmarkedsdelen av FoB90. Det vil videre være lettere å kople til nye registerkjennemerker, f.eks. mer og bedre data om arbeidsplassen. Arbeidsmarkedsstatus i tellingsuka og tellingsåret kan bestemmes uavhengig av hverandre, og det samme gjelder de tilhørende kjennemerkene.

De fleste tradisjonelle kjennemerker i arbeidsmarkedsdelen av folketellinger, vil vi kunne hente ut fra registre. Men for noen kjennemerker er datasituasjonen per i dag ikke tilfredsstillende. Det er usikkert om vi kan få med yrke i FoB2000. Opplysninger om reisefrekvens, reisetid og reisemåte på arbeid får vi ikke i en registertelling.

6.2. Diskusjon

6.2.1. Generelle kommentarer

Hansen, Universitetet i Bergen, uttrykte en viss skepsis til å satse fullt ut på en registertelling i persondelen av FoB2000. Bakgrunnen for dette synet var at registerkvaliteten fortsatt vurderes som for dårlig, og at han mente FoB2000 burde brukes til å kontrollere og revidere de aktuelle registeropplysningene. Det var likevel blant de fleste brukere en viss forståelse for at det er nødvendig å bruke registerdata som hovedkilde til Persondelen av FoB2000.

6.2.2. Yrke

Det kom fram at alle brukermiljøene som var representert har et sterkt ønske om at kjennemerket «yrke» må være med i FoB2000 og at kvaliteten ikke må svekkes. Dette var et synspunkt som ble fremmet fra så vel regionalforskere og -planleggere som demografer og medisinske forskere. *Hansen* understreket at yrke i mange sammenhenger er en meget viktig bakgrunnsvariabel for å forstå samfunnsendringer og omstillinger. *Thorvaldsen, Universitetet i Tromsø*, påpekte at yrke også har en kulturell betydning og at det er en meget lang og ubrutt tradisjon for at dette kjennemerket inngår i folketellinger. *Østby, SSB*, refererte til et brukerseminar i SSB i september om Standard for sosioøkonomisk gruppering der ønsket om yrke i FoB2000 kom klart fram.

Dersom vi får med yrke i AA-registeret og disse opplysningene får god kvalitet, vil dette trolig danne grunnlaget for tilfredsstillende yrkesopplysninger for brukerne. *Amundsen, Folkehelse*, påpekte likevel helt korrekt at dette kun gir yrkesopplysninger for lønnstakere og ikke for selvstendig næringsdrivende. Fra SSBs side ble det svart at yrke for selvstendige i mange tilfeller kan avledes fra eksisterende opplysninger om næring og/eller utdanning. Kirkeberg (SSB) stilte spørsmål om yrke alternativt kunne kodes ut fra opplysningene på selvangivelsesblanketten.

Skulle yrke ikke komme med i FoB2000 via AA-registeret, var det brukernes råd at SSB må ta saken opp på nytt med Finansdepartementet for å få midler til en skjemaabasert datainnsamling. Det ble i den sammenheng foreslått at man som et alternativ kunne samle inn yrkesopplysninger via boligskjemaet som uansett må inneholde en liste over medlemmene i husholdningen.

6.2.3. Stedfesting av bedrifter og pendling

Engebretsen, TØI, var en av flere som understreket at nøyaktig stedfesting av arbeidsplasser er viktig. Det er ikke tilstrekkelig for brukerne med fordeling av arbeidsplasser på kommunenivå. Det

beste er selvsagt nøyaktig adresse, men for mange brukerne vil det være tilstrekkelig med plassering på grunnkrets. *Thorsnæs, Oslo kommune*, sa at for de store kommunene er fordeling på bydeler et absolutt minimum. Han understreket også at det er viktig å få til en korrekt oppdeling av foretak i bedrifter, både etter næring og beliggenhetsadresse. Feil i den geografiske oppdelingen kan gi meningsløse pendlingstall. Eksakt stedfesting er ikke bare viktig for pendlingsstudier, men i følge *Amundsen* også når en skal studere arbeidsmiljøproblemer knyttet til arbeidsplassenes beliggenhet .

Opplysninger om selve arbeidsreisene (reisetid, reisefrekvens og reisemåte) ble generelt gitt lavere prioritet. For de fleste vil opplysninger om eksakt arbeidssted og bosted være tilstrekkelig. For transportstudier er det likevel et problem at opplysningene om reisemåte ikke lenger kommer med.

En side ved arbeidsplassers lokalisering ble viet særlig oppmerksomhet, nemlig personer som har sitt arbeidssted hjemme. *Selstad, Høgskolen i Lillehammer*, var spesielt opptatt av forholdet mellom fysisk pendling og fjernarbeid (såkalt telependling). Det ble opplyst at i følge Telenor finnes det om lag 150 000 slike telependlere i Norge, og at det internasjonalt er stor oppmerksomhet rundt dette fenomenet. *Østby* hevdet på den annen side at pendling ikke lenger anses som så sentralt i det internasjonale statistiksamarbeidet. Opplysninger om telependling finnes ikke i noe register. Det ble derfor fra brukerne foreslått at man i boligtellingsundersøkelsen burde stille spørsmål om boligen er kablet (har tilknytning til f.eks. Internett), og om dette brukes til arbeid eller underholdning.

7. Inntekt og trygd

7.1. Innledning ved Børge Strand

Inntektskjennemerkene til FoB2000 skal i sin helhet hentes fra register slik som ved tidligere tellinger. Siden FoB90 er registersituasjonen for inntektskjennemerker blitt vesentlig forbedret.

Både FoB80 og FoB90 hadde inntektskjennemerkene 'arbeidsinntekt' og 'disponibel inntekt'. FoB90 hadde dessuten med 'toppskattegrunnlag'. Selv om begrepene til dels har vært de samme, har innholdet i enkelte av begrepene variert fra telling til telling.

Hovedoversikten over aktuelle inntektskjennemerker til FoB2000 omfatter:

- Yrkesinntekt
- Trygd/overføringer
- Kapitalinntekt
- Inntekt etter skatt
- Toppskattegrunnlag.

I forhold til de to foregående tellingene er kapitalinntekt en helt ny variabel, mens 'inntekt etter skatt' erstatter 'disponibel inntekt', jf. nedenfor.

7.1.1. Yrkesinntekt

FoB80 og FoB90 hadde kjennemerket 'arbeidsinntekt'. 'Arbeidsinntekt' er definert som en persons samlede pensjonsgivende inntekt (pensjonsgivende lønnsinntekt og/eller pensjonsgivende næringsinntekt). Datagrunnlaget for pensjonsgivende inntekt er Ligningsregisteret. Til FoB2000 er det ønskelig å hente lønns- og næringsinntekt fra Selvangivelsesregisteret (SA-registeret). Betegnelsen blir da 'yrkesinntekt' i stedet for 'arbeidsinntekt'.

I forhold til pensjonsgivende inntekt er forskjellen liten når det gjelder lønnsinntekt. Forskjellen vil være større mht. til næringsinntekt, men SA-registerets næringsinntekt er et bedre begrep enn pensjonsgivende næringsinntekt, ikke minst etter Skattereforen. SA-registeret gir dessuten større mulighet for å dekomponere næringsinntekten.

Med SA-registeret som kilde, kan 'yrkesinntekt' deles opp i følgende grupper og undergrupper:

- Lønnsinntekt
- Næringsinntekt
 - Primærnæringer
 - Jordbruk, gartneri m.v.
 - Skogbruk
 - Fiske og fangst
 - Andre næringer

Ligningsregisteret gir bare muligheter for å skille mellom pensjonsgivende næringsinntekt i primærnærings og pensjonsgivende næringsinntekt i andre næringer.

7.1.2. Trygd/overføringer

Her er det mye nytt i forhold til tidligere tellinger. Slike ytelser har vært ufullstendig dekket i tidligere tellinger, først og fremst ved at ikke alle skattefrie overføringer har vært med, men også ved

at det ikke har vært mulig å identifisere delposter. Det nye er at alle beløp kan identifiseres og fremstå som egen sumpost, men også dekomponeres i hovedgrupper og undergrupper. Et hovedskille går mellom skattepliktige og skattefrie ytelser.

Skattepliktige:

- Ytelser fra folketrygden
- Tjenestepensjon, livrente o.l.
- Arbeidsledighetstrygd
- Bidrag o.l.

Skattefrie:

- Barnetrygd
- Bostøtte
- Stipend
- Forsørgerfradrag
- Sosialhjelp
- Grunn- og hjelpestønad
- Fødselssengangsstønad
- Andre ytelser

En database med hovedvekt på trygdeopplysninger er under oppbygging i SSB. Fra denne basen vil det i hovedsak være aktuelt å trekke ut opplysninger om mottakere av langtidsytelser. I første rekke er ikke denne databasen noen kilde til beløp, men basen vil inneholde en rekke opplysninger om hvilken type ytelse den enkelte mottar (alderspensjon, uførepensjon, etterlattepensjon). For alderspensjonister er det f.eks. mulig å se hvorvidt den enkelte er minstepensjonist eller ikke, mens det for uførepensjonister finnes opplysninger om uføregrad.

Denne databasen skal inneholde trygdeopplysninger for hele perioden 1992 - 2000.

7.1.3. Kapitalinntekt

Kapitalinntekt er aktuelt som eget kjennemerke i FoB2000. Det er nytt i FoB-sammenheng at slike inntekter kan skilles ut som eget kjennemerke.

Kapitalinntekt består av :

- Brutto renteinntekt
- Aksjeutbytte
- Avkastning på livsforsikring
- Realisasjonsgevinster (f.eks. aksjer, tomter, bolig)
- Andre kapitalinntekter (f.eks. skattepliktige leieinntekter - underskudd/tap ved salg av egen bolig)

7.1.4. 'Inntekt etter skatt'

I FoB80 og FoB90 inngikk 'disponibel inntekt', men innholdet i begrepet var forskjellig fra 1980 til 1990. Både i 1980 og 1990 var det dessuten avvik mellom folketellingens og sektorstatistikkens begrep 'disponibel inntekt'.

SSB er for tiden i gang med å revidere inntektsbegrepet 'disponibel inntekt'. Det nye begrepet vil sannsynligvis få benevnelsen 'Inntekt etter skatt'. Det nye inntektsbegrepet vil være ferdig utredet

og tatt i bruk før år 2000. Sektorstatistikkens og folketellingens begrep vil dermed bli sammenfallende.

Datagrunnlaget for 'inntekt etter skatt' vil være Inntektsregisteret. På seminaret ble det vist en oversikt over hvilke komponenter som inngår i beregningen av 'inntekt etter skatt' og samtidig hvor det er brudd i forhold til beregningen av 'disponibel inntekt'.

	FoB90	FoB2000
1. Yrkesinntekt		-
Lønnsinntekt	x	x
Næringsinntekt	x	x
2. Kapitalinntekt		
Brutto renteinntekt		x
Aksjeutbytte		x
Avkastning på livsforsikring		x
Realisasjonsgevinster (f. eks. aksjer, tomter, bolig)		x
Andre kapitalinntekter		x
3. Overføringer		
Skattepliktige		
Ytelser fra Folketrygden		x
Tjenestepensjon, livrente o.l.		x
Arbeidsledighetstrygd	¹	x
Bidrag o.l.		x
Skattefrie		
Barnetrygd	x	x
Bostøtte	x ²	x
Stipend	x	x
Studielån	x	
Forsørgerfradrag	x	x
Sosialhjelp	x	x
Grunn- og hjelpestønad	x	x
Fødselsengangsstønad	x	x
Andre (LTO-kode 916)		x
4. Samlet inntekt (1+2+3)	x	x
5. Sum utlignet skatt og andre negative overføringer		
Utlignet skatt	x	x
Underholdsbidrag betalt		x
Obligatoriske forsikringspremier		x
6. Inntekt etter skatt (4 - 5)	x	x

¹ Inkl. i arbeidsinntekt.

² Statlig.

7.1.5. Toppskattegrunnlag

Dette var med i FoB90, først og fremst fordi det ville gi informasjon om skattepliktige trygdeytelser i tillegg til arbeidsinntekt. Dette kjennemerket vil også være tilgjengelig i FoB2000. Siden 1990 er imidlertid mulighetene for å hente opplysninger om trygdedata fra register blitt vesentlig bedret (jf. ovenfor). Vår innstilling er derfor at dette kjennemerket kan utgå.

Toppskattegrunnlaget består av:

- Beregnet personinntekt i næring
- Pensjonsgivende lønnsinntekt
- Skattepliktige trygdeytelser

Opplysningene om 'yrkesinntekt', 'trygd' og 'kapitalinntekt' gir til sammen grunnlag for å avlede variabelen 'viktigste kilde til livsopphold'.

Fra salen kom det spørsmål om det også var mulig å få opplysninger om den formuen som genererer kapitalinntekt. Formuesopplysninger finnes på register, men en innvending er at det for fast eiendom og aksjer bla. bare vil være ligningsverdi, ikke markedsverdi, som oppgis. I prinsippet kan FoB også hente formuesopplysninger fra sektorstatistikken.

7.2. Diskusjon

Det ble stilt spørsmål ved hensikten med å ha en så finmasket inndeling på primærnæringsinntekter, mens tilsvarende muligheter ikke finnes for andre næringsinntekter.

Vårt svar var at det finnes visse muligheter for å nyansere også næringsinntekt i andre næringer, dersom Ligningsregisteret brukes som datakilde. I så fall må begrepet 'beregnet personinntekt' legges til grunn. Dette gir mulighet for å gruppere mellom liberale yrker og andre yrker.

Amundsen, Folkehelse ønsket mer om sykefravær. Sykefravær og tidsrom bør ligge på FoB-filene.

Alt i alt var det få reaksjoner på inntektskjennemerkene.

8. Utdanning

8.1. Innledning ved Coen Hendriks

Utdanningsopplysninger som ble innhentet i forbindelse med FoB70 var grunnlaget for etablering av registeret over befolkningens høyeste utdanning (BHU-registeret). BHU-registeret ble brukt til påfølgende folke- og boligtellinger, og blir også brukt til FoB2000. Som ved FoB90 blir BHU-registeret rustet opp før FoB2000. Opprustingen består i en spesialundersøkelse i 1998 for å tette hull i BHU-registeret. Populasjonen til spesialundersøkelsen består av personer uten utdanningsopplysninger i BHU-registeret, først og fremst personer som innvandret på 90-tallet.

Utdanningskjennemerkene i FoB2000 er utdanningsnivå og fagfelt, elev eller student på tellingstidspunktet og skole- eller studiekommune.

8.2. Diskusjon

Deltagerne på kjennemerkeseminaret hadde ingen kommentarer til utdanningskjennemerkene i FoB2000.

Amundsen, Folkehelsa spurte om det ikke var snakk om å lage et register over *all* utdanning, altså ikke bare høyeste fullførte utdanning som det nåværende BHU (Befolkningens høyeste utdanning) omfatter. Svaret er at det stemmer at et slikt prosjekt har vært diskutert, men ikke som folketellingsprosjekt. Det må undersøkes nærmere hvordan det ligger an. I ettertid kan vi gi følgende svar: Ideen vil bli forsøkt satt ut i livet i forbindelse med en kommende overgang til databaseløsning som skal bli kilde for framtidens BHU.

9. Bolig

9.1. Innledning ved Paul Inge Severeide

9.1.1. Boligtelling og -register

Det skal gjennomføres en tradisjonell, skjemabasert boligtelling i år 2000. Det planlegges en fulltelling hvor skjema sendes til samtlige bohusholdninger i Norge (omlag 2,1 mill).

Det eksisterer ingen register over den enkelte bolig i Norge. Følgelig finnes det heller ingen link mellom bolig og person. Dette fører til at:

- utsending av boligskjema må bestemmes av antall familier definert i Det sentrale folkeregister (DSF). Ett boligskjema pr. familie
- antall bohusholdninger defineres av folkeregisterlovens forskrifter om hvor folk skal være registrert bosatt i DSF
- antall bohusholdninger = antall boliger

Dette gi svakheter som bl.a. mangelfull informasjon om boligmassens størrelse. Boligtellingen teller ikke boliger, men gir opplysninger om husholdningens boforhold i de boligene de bebodde. Det betyr at vi ikke kan gi oversikt over den boligmassen som står tom. Boliger der det etter folkeregisterlovens forskrifter ikke er noen bosatt, inngår ikke i tellingen. Boligen kan likevel være bebodd (student som bor i leilighet i Oslo, men som etter folkeregisterloven skal være registrert bosatt i foreldrehjemmet, som er i Arendal).

Disse forholdene gjør at boligtellingen danner et usikkert grunnlag for å beregne:

- boligbehov
- boligbyggebehov
- boligavgang
- utnytting av eksisterende boligmasse

Et boligregister vil bidra til å tette flere av de faglige hullene som nevnes her. Det er derfor foreslått å etablere et boligregister i tilknytning til gjennomføringen av FoB2000. Forslaget går ut på at opplysninger om den enkelte bolig samles inn i den planlagte boligtellingen og legges inn i GAB-registeret, slik at dette kan fungere som et fullstendig boligregister i framtiden. For å etablere en nødvendig forbindelse mellom bolig og person er det foreslått at hver enkel bolig gis et entydig nummer og innføres som en obligatorisk del av adressebegrepet både i GAB og i DSF. Et boligregister etter en slik modell vil kunne gi:

- løpende boligstatistikk på hele boligmassen
- informasjon om ubebodde boliger og avgang av boliger
- boligfrekvens - prognoser for etterspørsel etter bolig
- et godt grunnlag for løpende husholdningsstatistikk (bestandstall og endringstall)
- et bedre grunnlag for personers familie- og husholdningstilhørighet

Dessuten vil boligspørsmål på skjema bli nødvendig ved kommende folke- og boligtellinger.

9.1.2. Boligkjennemerker i FoB90

Følgende opplysninger ble hentet inn i forbindelse med FoB90:

Opplysninger om leiligheten

- antall rom
- areal
- kjøkken (ja/nei)
- bad/dusj i leiligheten (ja/nei)
- wc i leiligheten (ja/nei)
- oppvarmingskilder
- rom i samme etasje
- hvilken etasje leiligheten ligger i
- eie/leieforhold

Opplysninger om huset

- hustype
- heis (ja/nei)
- antall leiligheter i huset
- byggeår

Andre spørsmål på boligskjema

- antall personbiler til disposisjon
- kildesortering av avfall

De internasjonale anbefalingene for Folke- og boligtellinger rundt år 2000 er stort sett i tråd med opplysningene som ble hentet inn i forbindelse med FoB90. I tillegg anbefales det å ta med følgende variabler:

- boligtype
- bebodd/ubebodd
- antall beboere
- innlagt vann

9.2. Diskusjon

Amundsen, Statens institutt for folkehelse: Yrke er en meget viktig variabel å ha med i folke- og bolig tellingen. Ved tidligere bolig tellinger hadde man en liste over de som bodde sammen i boligen. Hvorfor ikke ha en rubrikk utenfor hvert navn med spørsmål om yrke?

Kiøsterud, KAD : Jeg satt i utvalget som evaluerte FoB90. På dette punktet (bolig) ser det ut som om SSB har fulgt opp anbefalingene fra utvalget. Kanskje dristig, for er det nok tid? Det at det ikke eksisterer et boligregister i dag har vært en forsømmelse i norsk boligpolitikk. KAD vil «bistå» i arbeidet med å få etablert dette registret. En kan stille spørsmål ved en del av de tradisjonelle kjennemerkene. Fra KADs side kan vi gjerne avstå fra spørsmål om dusj til fordel for yrke. Videre er gjennomstrømningsanalyser for norske boliger viktigere enn spørsmål om WC/utedo.

Glatte, Kreftregisteret: Som medisiner savner jeg de mer dynamiske aspektene i boligpolitikken. Spørsmål og problemstillinger vi kunne være interessert i var: Hva er gjennomsnittstemperaturen om vinteren? Er det ventilasjon i boligen? Er det radongass der boligen ligger?

Kiøsterud: Enig i at disse problemstillingene er viktige, men dette kommer antakelig for tidlig. Spørsmål om miljø må vi forberede oss på, men kan kanskje løses utenfor en bolig telling.

Selstad, Høgskolen i Lillehammer: Jeg innser at det kan være vanskelig å putte personspørsmål som f.eks. yrke inn i et boligskjema. Det vil sannsynligvis ikke kunne gi tilfredsstillende kvalitet på opplysningen.

Engebretsen, Transportøkonomisk institutt: Leasing kommer ikke med i spørsmål om bilhold. Heller ikke firmabiler synes å komme med. Jeg foreslår at begge deler blir inkludert i bilholdsspørsmålet ved neste telling.

Glattre: Vi ønsker at spørsmål om hundehold skal tas inn i boligskjemaet i FoB2000. Fra mitt fagmiljø er dette et seriøst innspill.

Selstad: Kan boligdelen bygges ut for å få inn informasjon om telependling? En kan spørre om hjemmet er kablet og om internett brukes til underholdning eller arbeid.

10. Oppsummering, konklusjoner, videre arbeid

I avslutningen la Tønder vekt på at SSB ønsker å fortsette med brukerkontakten og lytte til de synspunktene de har. Brukerne vil bli trukket inn i prosjektet på ulike stadier.

Blant de konklusjoner som ellers ble trukket på selve møtet, eller av FoB2000-staben umiddelbart etter, kan nevnes følgende:

1. **Tidsplanen** for arbeidet med høringsnotat burde revideres. Det er nå laget en tidsplan som innebærer at høringsnotat blir sendt ut i begynnelsen av mai 1998.
2. **Høringsnotatet** må gå spesielt på problemene, og på SSBs prioritering.
3. Det ble observert stor interesse for ulike **regional**statistiske problemstillinger (viktigheten av grunnkretsdata, usikkerhet om nytten av tettsted, kvalitetsproblemer med GAB, stedfesting av arbeidsstedet), samtidig som det var klart at flere tråder burde samles. Det ble derfor bestemt å arrangere eget temamøte om geografisk informasjon i FoB2000. Dette seminaret ble holdt 12.2.98. Det vises til en kommende rapport fra dette seminaret.
4. Det ble fra brukerne klart understreket at **yrke** var noe av det viktigste som en folketelling kunne bidra med. I det opplegget som er foreslått for persondelen av FoB2000, er det særlig risikoen for manglende yrkesopplysningene som vakte bekymring. Dette anses som viktigere enn å få med opplysninger om pendling.

Fra SSBs side ble det minnet om Finansdepartementet hadde sagt nei til et budsjett med større innsats for å få med yrke. Primært vil SSB derfor satse på å få yrkesdata fra registre. Fra brukerhold ble det hevdet at SSB burde ta en «omkamp» med Finansdepartementet når det gjelder budsjett for å få midler til å samle inn yrkesopplysninger i FoB2000.

Ut fra de tilbakemeldinger vi fikk om arbeidsmarkedsdata generelt og spesielt om yrkesopplysningenes viktighet, er det bestemt å holde et eget temamøte om arbeidsmarkedsdelen i FoB2000 (i mars 1998).

I mellomtida er det blitt arbeidet videre med det å få yrke inn som registervariabel. Det er nå bestemt at yrke kommer inn i arbeidstakerregisteret ved årskontrollen i år 2000. Det å ta inn yrkesspørsmål på boligskjemaet, som flere brukere foreslo, synes i øyeblikket mindre aktuelt. Om ikke annet vil en slik løsning gå på bekostning av boligopplysningene, som jo også ble prioritert av brukerne.

5. Det var på seminaret en klar interesse for **boligspørsmål**, og bl.a. KAD tilbød seg å bistå i de videre arbeidet. Miljøspørsmål ble av flere nevnt som interessante i FoB2000-sammenheng.

I midten av januar 1998 ble rapporten fra arbeidsgruppa som gjennomgikk planene for et boligregister lagt fram. Rapporten er publisert i serien Notater (Notater 98/5. Metodevalg og kostnader ved etablering og drift av et boligregister. Revidert forslag). 18. februar ble det holdt et eget temamøte om bolig tellingen.

6. Det kom synspunkter og forslag på **andre kjennemerker/temaer**, som telependling, kjæledyrhold og fødested i utlandet. Synspunktene vil bli tatt vare på, og vurdert i de sammenhenger der det er naturlig.

7. **Livsløpsdata**, karrièredata og dynamikk var viktige stikkord for forskerne. Dette er notert, og vil være en premiss for arbeidet, i den grad en folke- og boligting kan bidra til slike data.
8. SSB ble kritisert for mangelfull **informasjonsspredning**, da særlig knyttet til spredning av evalueringsrapporten fra FoB90. I første omgang har det fått den konsekvensen at FoB2000-staben satser ekstra på å utgi notater og rapporter i serien Notater.

Vedlegg 1. Invitasjon

Invitasjon til seminar om innholdet i Folke- og bolig tellingen 2000

Statistisk sentralbyrå skal gjennomføre en folke- og bolig telling år 2000 (FoB2000). Fra og med 1997 er det etablert en egen seksjon som skal gjennomføre dette arbeidet - Seksjon for folke- og bolig telling.

Vi ønsker å engasjere brukere i flere faser av forberedelsene til tellingen. Noe av det første som må fastsettes, er hvilket innhold FoB2000 skal ha. I denne prosessen planlegger vi flere seminarer med deltakelse fra sentrale brukergrupper. På det første seminaret er temaet innholdet generelt, mens de følgende seminarene vil behandle innholdet temavis.

Seksjon for folketelling inviterer med dette representanter fra sentrale brukergrupper til det første seminaret om innhold i FoB2000. Seminaret holdes 20.11.97 i SSBs lokaler i Oslo. Vi viser til vedlagte program for seminaret for nærmere detaljer om tid og sted.

Vi ber om påmelding innen 7.11.97. Av plasshensyn må vi dessverre begrense deltakelsen til en representant fra hver institusjon. Vi gjør oppmerksom på at SSB ikke kan dekke reiseutgifter.

Påmelding kan skje til: Børge Strand, tlf. 62 88 51 98, evt. e-post: bst@ssb.no

Saksdokumenter sendes ut etterhvert som vi mottar påmelding.

Med hilsen

Paul Inge Severeide
Prosjektleder FoB2000

Vedlegg.

Vedlegg 2. Program

bst\26.02.98

Folke- og boligtellingsen år 2000 - seminar om innhold.

Tid: Torsdag 20. november 1997

Sted: SSB,Oslo. Møterom 2M8

Dagsorden:

10.30 - 10.45: Åpning ved Johan Kristian Tønder, SSB.

10.45 - 11.00: Kort orientering om FoB2000 ved Paul Inge Severeide.

11.00 - 11.15: Generell innledning om kjennemerker ved Børge Strand.

11.15 - 12.00: Temavis gjennomgang av kjennemerker:

ca. 11.15 - 12.00: Demografi ved Kåre Vassenden.

12.00 - 12.45: Lunsj

12.45 - 14.45: Temavis gjennomgang forts.

ca. 12.45 - 13.25: Arbeidsmarked ved Harald Utne.

ca. 13.25 - 13.45: Inntekt og trygd ved Børge Strand.

ca. 13.45 - 14.00: Utdanning ved Coen Hendriks.

ca. 14.00 - 14.45: Boligtelling ved Paul Inge Severeide.

14.45 - 15.00: Oppsummering, konklusjoner, videre arbeid.

Det vil være 5 - 10 min. innledning til hvert tema.

Vedlegg 3. Deltakerliste

Deltakerliste.

Seminar om innholdet i FoB2000.

Erling Berg
Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Øystein Haram
Kommunal- og arbeidsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Pål Strand
Fredrikstad kommune
Glemmengt. 55
1608 FREDRIKSTAD

Espen Thorud
Kommunal- og arbeidsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Ronny Strand
Hordaland fylkeskommune
5020 BERGEN

Trond Hjelmervik Hansen
Kommunes sentralforbund
Postboks 1378 Vika
0014 OSLO

Jan Erik Tvedt
Husbanken
Postboks 5130 - Majorstua
0302 OSLO

Eystein Glattre
Kreftregisteret
Montebello
0310 OSLO

Tor Selstad
Høgskolen i Lillehammer
Postboks 1004 Skurva
2601 LILLEHAMMER

Jens Chr. Hansen
NHH og UIB
Breiviken 2
5035 BG-SANDVIKEN

Arne Gundersen
Kirke -, undervisnings- og
forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Olaf Foss
NIBR
Postboks 44 Blindern
0313 OSLO

Tore Kiøsterud
Kommunal- og arbeidsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Soili Aintila
Norges Forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO

Geir Thorsnæs
Oslo kommune
Byrådsavdeling for finans
Rådhuset
0037 OSLO

Ellen J. Amundsen
Statens institutt for folkehelse
Postboks 4404 Torshov
0403 OSLO

Niels Henning Gundersen
Oslo kommune
Byrådsavdeling for finans
Rådhuset
0037 OSLO

Øystein Engebretsen
TØI
Postboks 6110 Etterstad
0602 OSLO

Jan Einar Reiersen
Rogalandsforskning
Postboks 2503
4004 STAVANGER

Øystein Kravdahl
Sosialøkonomisk institutt
Universitetet i Oslo
Postboks 1095 Blindern
0317 OSLO

Frode Hammer
Sosial- og helsedepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Gunnar Thorvaldsen
Universitetet i Tromsø
Breivika
9037 TROMSØ

Vanlige deltakere fra Statistisk sentralbyrå

Jørn Ivar Hamre
Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk

Mads Ivar Kirkeberg
Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk

Randi Jule
Seksjon for befolknings- og
utdanningsstatistikk

Per Schøning
Seksjon for miljøstatistikk

Camilla Torp
Seksjon for bedriftsregister

Johan Fosen
Seksjon for statistiske metoder og
standarder

Leiv Solheim
Seksjon for statistiske metoder og
standarder

Berit Otnes
Seksjon for levekårsstatistikk

Lars Østby
Seksjon for demografi og levekårsforskning

Nils Martin Stølen
Seksjon for offentlig økonomi og
personmodeller

Nico Keilman
Avdeling for personstatistikk

Fra Statistisk sentralbyrå, arrangører:

Johan-Kristian Tønder
Avdeling for personstatistikk

Paul Inge Severeide
Seksjon for folke- og bolig telling

Harald Utne
Seksjon for folke- og bolig telling

Børge Strand
Seksjon for folke- og bolig telling

Kåre Vassenden
Seksjon for folke- og bolig telling

Coen Hendriks
Seksjon for folke- og bolig telling

Lars Rogstad
Avdeling for samordning og utvikling

Vedlegg 4. Forhåndsutsendt notat

bst, 04. november 1997

Til: Deltakere på seminar om innholdet i FoB2000
Fra: Seksjon for folke- og bolig telling

Innholdet i Folke- og bolig tellingen 2000

Innledning

Statistisk sentralbyrå skal gjennomføre en folke- og bolig telling år 2000 (FoB2000). FoB2000 skal være en total telling og vil gjennomføres som en kombinert skjema- og registerbasert telling. Persondelen av FoB2000 skal gjennomføres som en registerbasert telling, mens boligdelen skal baseres på spørreskjema.

Bruk av registre innebærer både begrensninger og muligheter. En begrensning ligger i at opplysningene må finnes i register - enten et administrativt register eller et statistikkregister, evt. kunne avledes ved å kombinere registeropplysninger. Samtidig gir registrene stor fleksibilitet i forhold til å knytte andre og flere kjennemerker til tellingen. Forslag til nye kjennemerker/tema i persondelen vil altså ikke måtte 'gå på bekostning' av noe annet.

Dette notatet er en gjennomgang av innholdet i FoB2000 slik det ser ut hittil. For mange av registerkjennemerkene er det store muligheter for å disaggrere. Mulighetene for å avlede kjennemerker er også gode. Dette notatet går imidlertid ikke inn på noen nærmere omtale av disse mulighetene.

I den videre prosessen med å fastsette innholdet i FoB2000 vil listen over kjennemerker bli justert/utvidet etterhvert som eksterne og interne brukere formulerer sine ønsker og krav.

Vedlegg 1 er en skjematisk oversikt over de samme kjennemerkene. Av dette skjemaet går det fram hvorvidt de enkelte kjennemerker er internasjonalt anbefalt for FoB2000 og hvorvidt de inngikk i FoB80 og/eller FoB90. Dette vedlegget inneholder også en oversikt over hvilken kilde de enkelte kjennemerker skal hentes fra. Vedlegg 2 er en liste over forkortelser og spesielle uttrykk/koder som brukes i notatet.

Rammer for fastsetting av innholdet i FoB

Det er i hovedsak disse rammebetingelser som gjelder for å fastsette innholdet i FoB:

1. Internasjonale anbefalinger (endelig vedtak ventes høsten -97).
2. Sammenlignbarhet med tidligere tellinger.
3. Sammenlignbarhet med sektorstatistikker.
4. Brukerkrav.

1. Internasjonale anbefalinger.

Utkast til anbefalinger ble laget i forbindelse med felles ECE-/Eurostat-møter i mai 1995 og oktober samme år. Anbefalingene har vært ute til høring blant ECE-medlemslandene og ble behandlet på ECE-møtet i mars 1997.

Anbefalingene skiller mellom kjernevariabler som tellingen 'må' inneholde (anbefalingene er ikke bindende), og andre viktige kjennemerker som tellingen bør/kan dekke. I tillegg inneholder anbefalingene også noen avledede kjennemerker.

2. Sammenlignbarhet med tidligere folketellinger.

Det er et hovedmål å sikre sammenlignbarhet med tidligere tellinger. Hensynet til sammenlignbarhet med tidligere folketellinger kan imidlertid komme i konflikt med hensynet til sammenlignbarhet med sektorstatistikker. I mange tilfelle kan brudd i kontinuiteten bety bedre kvalitet og aktualitet på kjennemerkene.

Av praktiske grunner er det bare folketellingene i 1980 og 1990 som trekkes med i sammenligningen i dette notatet. Kjennemerker som inngikk i FoB80, men ikke i FoB90, er ikke omtalt i dette notatet.

3. Sammenlignbarhet med sektorstatistikker.

Dette er mer aktuelt enn før, ettersom mange av kjennemerkene skal hentes fra sektorstatistikker. Det betyr ikke at det blir stor grad av overlapping med sektorstatistikkene når det gjelder statistikkprodukter. Det spesielle ved FoB er at kjennemerkene opptrer i kombinasjoner som er unike for FoB. Dette gjelder i første rekke kombinasjoner med kjennemerker som FoB tradisjonelt har vært alene om på totaltellingsnivå:

- husholdning
- bolig
- yrke

I egenskap av totaltelling kan FoB gi tall på lavt regionalt nivå og for små populasjonsgrupper.

4. Brukerkrav.

Det er tradisjon for at representanter for brukergrupper trekkes inn i planleggingen av innholdet i folke- og boligtellinger. I prosessen for å fastsette endelig innhold i FoB2000 vil sentrale brukergrupper trekkes inn i flere faser. SSB vil gjennomføre seminarer med deltakelse av sentrale bruker-

grupper. Tema på det første seminaret vil være innholdet generelt, mens de følgende seminarene vil fokusere på spesielle tema.

Når alle planlagte seminarer er gjennomført, vil SSB sende ut et høringsnotat med forslag til innhold i FoB2000. Dato for endelig vedtak om innholdet er fastsatt til 1. juni 1998.

POPULASJON OG TELLINGSTIDSPUNKT

Tellingstidspunktet for FoB har variert noe i folketellingenes lange historie. Siden 1960 har tellings- tidspunktet vært 1. november. Dette er et referansetidspunkt som avviker fra flere sektorstatistikker. Valg av tellingstidspunkt har betydning for sammenlignbarhet med sektorstatistikkene. FoB har som mål å etablere husholdninger for de som er bosatt på tellingstidspunktet. 'Husholdning' vil være en etterspurt enhet for mange sektorstatistikker, og vi må regne med at mange seksjoner ønsker å koble på husholdningsnummer på sine registre.

Tradisjonelt har populasjonen i folketellingene vært bosatte på tellingstidspunktet. 'Bosatte' defineres i henhold til forskrifter om folkeregistrering. Det er ingenting i veien for å inkludere en større populasjon i FoB enn de som er bosatte. (Populasjonen kan f.eks. utvides til å omfatte alle som har vært bosatt i løpet av kalenderåret).

Valg av tellingstidspunktet og populasjon må vurderes både i forhold til sektorstatistikkene og i forhold til tidligere folketellinger.

ENHETER

FoB2000 skal inneholde følgende enheter:

- Person
- Familie
- Husholdning
 - Private husholdninger
 - Felleshusholdninger
- Par
 - Ektepar
 - Samboerpar
- Bolig

Av disse enhetene er de nødvendige opplysningene om person, familie og ektepar tilgjengelige i registre, mens det bare delvis finnes registeropplysninger om husholdning, samboere og bolig. Forbindelser mellom den enkelte bolig og de som bor i den, skal etableres via bolig tellingen.

De internasjonale anbefalingene omfatter også oversikt over ubebodde boliger.

GEOGRAFISKE NIVÅER OG

GEOGRAFISKE KJENNEMERKER

- **Bostedsadresse.**

SSBs har som målsetning at faktisk bosted legges til grunn for geografisk plassering. Dette er også i samsvar med internasjonale anbefalinger.

Utgangspunktet for geografisk plassering av enheter i tidligere tellinger har vært registrert bosted i henhold til reglene for folkeregisterføring. Det betyr avvik i forhold til faktisk bosted for noen sentrale grupper, f.eks. ugifte studenter eller gifte pendlere som tar sin regelmessige døgnhvile utenfor hjemmet.

Sentralkontoret for folkeregistrering har foreslått å endre forskriftene for bostedsregistrering av ugifte studenter. Endringen innebærer at faktisk bosted blir registrert i DSF for alle studenter. SSB har gitt sin fulle tilslutning til dette forslaget. Forslaget er for tiden (høsten 97) ute til høring. Tidspunkt for endelig vedtak er ikke fastsatt. Dersom forslaget blir vedtatt, er en vesentlig brikke på plass i forhold til faktisk bostedsregistrering.

- **Bostedsadresse ett år før tellingstidspunktet.**

Dette kjennemerket har ikke vært med i tidligere tellinger, men det er foreslått i de internasjonale anbefalingene for FoB2000. Teknisk sett er det fullt mulig å hente inn dette kjennemerket ved tilbakekobling mot det samme referansetidspunktet året før. Det er en viss usikkerhet knyttet til når registrering av faktisk adresse for studenter eventuelt innføres. I verste fall risikerer vi å få formell bostedsadresse det ene året og faktisk bostedsadresse på tellingstidspunktet. Vi må derfor gå inn for at de foreslåtte endringene trer i kraft senest ett år før tellingstidspunktet.

Geografiske nivåer:

- **Kommune**
- **Krets** (grunnkrets)
- **Bydel etc.**
- **Bostedsstrøk** (tett/spredt)
- **Handelsdistrikt.** Standarden skal revideres.
- **Fylke**
- **Landsdel**
- **Landet**

DEMOGRAFISKE KJENNEMERKER

Personnivå

- **Kjønn**
- **Alder** (ved utgangen av året)
- **Sivilstand**. I de internasjonale anbefalingene skiller det mellom:
 - Legal (de jure) sivilstand. Det vil si sivilstand etter eksisterende ekteskapslover i landet.
 - Faktisk (de facto) 'sivilstand'. Dette vil kunne fange opp samboerforhold, og på den måten gi et bedre bilde av det faktiske samlivsmønsteret.

Til sammen utgjør dette grunnlaget for å etablere samlivsstatus, med følgende hovedklassifisering:

- Enslig (ikke samboende med en ektefelle eller samboer).
- Samboende (samboende med en ektefelle eller samboer).
- **Fødekommune**. Definert som morens bostedskommune ved fødetidspunktet. Dette gjelder personer som er født i landet.
- **Fødeland**. Dette gjelder personer født utenfor landet. Opplysninger om fødeland var første gang med i FoB90.
- **Statsborgerskap**. Personer med to eller flere statsborgerskap skal gi informasjon om alle. Telling skal kunne gi opplysninger om antall statsløse personer.
- **Øvrige innvandrer kjennemerker**. Det er aktuelt å ta med følgende innvandrer kjennemerker i FoB:
 - Innvandringsalder
 - Første oppholdsdato
 - Botid pr. dato
 - Første registrerte statsborgerskap
 - Innvandringskategori
 - Landbakgrunn
 - Innvandringsgrunn. Dette er et kjennemerke som er under vurdering i SSB. Under visse forutsetninger kan dette også være aktuelt å ta med i FoB2000.
- **Utdanningsnivå**. Høyeste fullførte utdanning innhentes for alle personer over grunnskolealder. Utdanningen klassifiseres etter ISCED (International Standard Classification of Education).
- **Elev/student på tellingstidspunktet**
- **Skole-/studiekommune**

Utdanningsopplysninger finnes i sin helhet på register. Det er imidlertid visse mangler ved utdanning fullført i utlandet. SSB vil gjennomføre en spørreskjemaundersøkelse for å kartlegge nivå og fagfelt for utdanning fullført i utlandet.

- **Relasjon til referanseperson i husholdningen.** Det må hentes inn informasjon fra alle personer i den private husholdningen om deres relasjon til husholdningens referanseperson. Hovedhensikten med dette kjennemerket er å kunne etablere husholdnings- og familiekjerner dvs. å kunne plassere individer inn i familier og husholdninger.
- **Husholdningsstatus.** Informasjon om personers status eller posisjon i husholdningen, f.eks. ektemann, kone, samboer, barn osv. i privathusholdning etc.
- **Familiestatus.** Informasjon om alle personers familiestatus basert på familienummer. En familie kan aldri bestå av mer enn to generasjoner.

De internasjonale anbefalingene opererer med en aldersgrense for 'barn' på 25 år. Dette avviker fra SSBs definisjon. I SSBs familiestatistikk brukes 18 år som aldersgrense for barn, evt. ingen øvre aldersgrense i det hele tatt. Utgangspunktet for grupperingen er familienummeret og forutsetningen ellers er at alle i en familie er bosatt på samme adresse.

Familie- og husholdningsnivå

- **Familietype.** Inndelingene i FoB80 og FoB90 var slik:
 - Enslig
 - Ektepar uten barn
 - Ektepar med barn
 - Mor/far med barn
- **Antall personer i familien.** Familien klassifiseres etter størrelsen slik:
 - Antall hjemmeboende medlemmer i familien
 - Antall barn under en spesifisert alder i familien

I de internasjonale anbefalingene er det foreslått at familien også grupperes etter:

- Antall økonomisk aktive personer i familien
- Antall alderspensjonister i familien
- **Type privathusholdning.** (Husholdning vil være 'bohusholdning'). For private husholdninger er hovedklassifiseringen slik:
 - Ikke-familie husholdning (samboere)
 - En-familie husholdning
 - Flerfamilie- husholdning
- **Størrelsen på privathusholdningen.** Private husholdninger klassifiseres etter størrelsen slik:
 - Antall hjemmeboende medlemmer i husholdningen
 - Antall barn under en spesifisert alder i privathusholdningen
 - Antall økonomisk aktive personer i privathusholdningen
 - Antall alderspensjonister i privathusholdningen
- **Husholdningens eiendomsforhold.** Fokuserer på hvorvidt husholdningen eier/leier hele eller deler av en boligenhet. Jf. ellers boligdelen.

ØKONOMISKE KJENNEMERKER

Arbeidsmarked

SSB er i gang med et prosjekt som tar sikte på å lage en registerbasert arbeidsmarkedsstatistikk. En rekke kjennemerker vil samles i 'Arbeidsmarkedsregisteret'. Det vil gjelde de fleste av de følgende:

- **Arbeidsstyrkestatus.** Dette var et avledet kjennemerke i FoB90. Kjennemerket var ikke med i FoB80. Kjennemerket sier hvorvidt en person er i eller utenfor arbeidsstyrken. Dette er igjen grunnlag for å definere 'den økonomisk aktive befolkningen' som består av alle personer i arbeidsstyrken - sysselsatte og arbeidsledige. Kjennemerket defineres normalt ut fra situasjonen i en kort referanseperiode (tellingsuken).
- **Yrkesaktiv i året.** Det vanlige i FoB har vært å definere yrkesaktive i året som personer 16 år og over som har vært sysselsatt minst 100 timer.
- **Yrkesstatus.** I FoB80 og FoB90 var yrkesaktive gruppert etter yrkesstatus ut fra arbeidsforholdet de oppga for 12-månedersperioden. Ved 90-tellingen hadde yrkesstatus følgende inndeling:
 - Lønnstaker (fast eller midlertidig ansatt)
 - Selvstendig
 - Familiemedlem uten fast lønn i familiebedrift

FoB80 hadde i tillegg kategorien 'uoppgitt'.

De internasjonale anbefalingene for FoB2000 foreslår følgende kategorier i tillegg til de som er nevnt ovenfor:

- **Arbeidsgiver.** (En oppsplitting av gruppen 'selvstendige' etter om de er arbeidsgiver eller ikke).
 - **'Kooperativarbeider'.** (Person som utfører et selvstendig arbeid i et foretak organisert som et kooperativ). Kategorien betyr lite i Norge.
- **Arbeidstid.** Dette kjennemerket gjelder yrkesaktive. I FoB80 var det bare spørsmål om faktisk utført arbeidstid, mens det i FoB90 ble trukket et skille mellom faktisk utført og avtalt arbeidstid.

For kjennemerket 'arbeidstid' opereres det med både kort og lang referanseperiode (hhv. uke og år). I begge foregående tellinger inngår oppgaver for både kort og lang referanseperiode. I FoB90 ble opplysninger om faktisk arbeidstid bare innsamlet for kort referanseperiode.

Det finnes ikke registeropplysninger for faktisk arbeidstid.

I de internasjonale anbefalingene er det opp til landene å bruke lang eller kort referanseperiode for arbeidstid.

- **Yrke.** Kjennemerket var i FoB90 knyttet til det arbeidsforholdet som hadde lengst varighet i 12-månedersperioden. Opplysninger om yrke finnes foreløpig ikke på register. For øyeblikket foreligger det planer om å legge 'yrke' inn i Arbeidstakerregisteret. Det anbefales at yrke kodes etter ISCO-88.
- **Næring.** Grunnlaget for å gruppere yrkesaktive etter næring i FoB80 og FoB90 var det arbeidsforholdet som hadde lengst varighet i 12-månedersperioden. 'Næring' refererer seg til hvilken type produksjon eller aktivitet bedriften/institusjonen har som den sysselsatte er knyttet til. Det anbefales at næring kodes i henhold til ISIC. (Den norske næringsstandarden - SN94 - er basert på EU-standarden NACE, rev 1, som igjen bygger på ISIC, rev. 3).
- **Bedriftens organisasjonsform.** Kjennemerket gir informasjon om hvordan en juridisk enhet formelt er organisert (aksjeselskap, ansvarlig selskap, enkeltmannsforetak etc.). Kjennemerket gir grunnlag for fordeling av sysselsatte på privat og offentlig sektor.
- **Arbeidssted.** I FoB80 og FoB90 var spørsmålet om 'oppmøteplass på arbeid' definert som det stedet den yrkesaktive møtte fram ved arbeidsdagens start. Grupperingskriterium var kommune. Fra register vil det være mulig å hente opplysninger om beliggenhet til bedriften der den enkelte er sysselsatt. Beliggenhet gjelder i første rekke kommune, men SSB er i gang med å påføre grunnkretscode på bedrifter. Dessuten utredes muligheten for å knytte numerisk adresse til hver bedrift. Dette vil i tilfelle åpne muligheten for å overføre adressekjennemerker fra GAB til bedriftens adresse.
- **Arbeidsreiser/pendling.** I registrene finnes opplysninger om sysselsattes bosted og arbeidssted. Pendlere kan da defineres som personer med ulikt bosted og arbeidssted. I FoB80 og FoB90 var det pendling mellom kommuner som ble publisert. I FoB2000 vil opplysningene om arbeidsstedets beliggenhet (jf. ovenfor) avgjøre hvilke geografiske nivåer pendling kan måles på.

I FoB80 og FoB90 var i tillegg følgende kjennemerker med:

- Reisetid (reisetid for arbeidsreiser foretatt i referanseperioden)
- Reisefrekvens (antall reiser i en bestemt referanseperiode)
- Reisemåte til arbeid

Ingen av disse kjennemerkene er mulig å hente inn fra register.

- **Sosioøkonomisk gruppering.** Det arbeides med en ny standard for sosioøkonomisk gruppering. Hvorvidt denne vil være basert på registeropplysninger eller vil kreve skjemabaserte opplysninger, er foreløpig ikke avklart. Dette vil særlig være avhengig av kjennemerket 'yrke', jf. ovenfor.

Inntektskjennemerker

Inntektskjennemerkene hentes i sin helhet fra register slik som ved tidligere tellinger. Både FoB80 og FoB90 hadde inntektskjennemerkene 'arbeidsinntekt' og 'disponibel inntekt'. FoB90 hadde dessuten med 'toppskattegrunnlag'. Selv om begrepene til dels har vært de samme, har innholdet variert fra telling til telling. Siden FoB90 er registersituasjonen for inntektskjennemerker blitt vesentlig forbedret.

Inntektskjennemerker er ikke med i de internasjonale anbefalingene.

- **Yrkesinntekt.** FoB80 og FoB90 hadde kjennemerket 'arbeidsinntekt'. 'Arbeidsinntekt' er definert som en persons samlede pensjonsgivende inntekt (pensjonsgivende lønnsinntekt og/eller pensjonsgivende næringsinntekt). Datagrunnlaget for pensjonsgivende inntekt er Ligningsregisteret. Til FoB2000 er det ønskelig å hente lønns- og næringsinntekt fra Selvangivelsesregisteret (SA-registeret). Betegnelsen blir da 'yrkesinntekt' i stedet for 'arbeidsinntekt'. I forhold til pensjonsgivende inntekt er forskjellen liten når det gjelder lønnsinntekt. Forskjellen vil være større mht. til næringsinntekt, men SA-registerets næringsinntekt er et bedre begrep enn pensjonsgivende næringsinntekt, ikke minst etter Skattereformen. SA-registeret gir dessuten større mulighet for å dekomponere næringsinntekten. Det kan skilles mellom næringsinntekt i 'jordbruk/gartneri', 'skogbruk', 'fiske og fangst' og 'andre næringer'. Ut fra Ligningsregisteret er det bare mulig å skille mellom pensjonsgivende næringsinntekt i primærnærings og pensjonsgivende næringsinntekt i andre næringer.
- **'Inntekt etter skatt'.** I FoB80 og FoB90 inngikk 'disponibel inntekt', men innholdet i begrepet var forskjellig fra 1980 til 1990. Både i 1980 og 1990 var det dessuten avvik mellom folketellingens og sektorstatistikkens 'disponibel inntekt'. SSB er for tiden i gang med å revidere inntektsbegrepet 'disponibel inntekt'. Det nye begrepet vil sannsynligvis få benevnelsen 'Inntekt etter skatt'. Det nye inntektsbegrepet vil være ferdig utredet og tatt i bruk før år 2000. Sektorstatistikens og folketellingens begrep vil dermed bli sammenfallende. Datagrunnlaget for 'inntekt etter skatt' vil være Inntektsregisteret.
- **Toppskattegrunnlag.** Dette var med i FoB90, først og fremst fordi det ville gi informasjon om skattepliktige trygdeytelser i tillegg til arbeidsinntekt. Dette kjennemerket vil også være tilgjengelig i FoB2000. Siden 1990 er mulighetene for å hente opplysninger om trygdedata fra register blitt vesentlig bedret (jf. nedenfor).
- **Trygd.** En database med hovedvekt på trygdeopplysninger er under oppbygging i SSB - 'Trygd-Fob-historie'. Fra denne basen vil det i hovedsak være aktuelt å trekke ut opplysninger om mottakere av langtidsytelser. Dessuten vil Inntektsregisteret inneholde data om både skattefrie og skattepliktige trygdeytelser.
- **Kapitalinntekt.** Dette er også aktuelt som eget kjennemerke i FoB2000. Datagrunnlaget er SA-registeret.

Opplysningene om 'yrkesinntekt', 'trygd' og 'kapitalinntekt' gir til sammen grunnlag for å avlede variabelen 'viktigste kilde til livsopphold'.

BOLIGOPPLYSNINGER

Boligopplysninger skal hentes inn gjennom boligtellingsen. Bygninger som er under bygging skal bare inkluderes i tellingen dersom de er bebodd på tellingstidspunktet.

Opplysninger om boligen.

- **Boligtype.**

Dette kjennemerket er foreslått i de internasjonale anbefalingene for FoB2000, men var ikke eget kjennemerke i FoB80 eller FoB90.

Følgende hovedklassifisering er foreslått:

- alminnelig/tradisjonell bolig
- ikke-tradisjonell bolig (f.eks. mobil boenhet)
- felles boenheter (f.eks. hotell etc.)
- institusjon
- leirer (militærleir, flyktningeleir, etc)

- **Eie-/leieforhold.**

FoB90 hadde følgende svaralternativ:

- Jeg/vi eier boligen gjennom borettslag eller boligaksjeselskap
- Jeg/vi eier boligen alene eller sammen med andre
- Jeg/vi leier boligen gjennom arbeidet (tjenestebolig)
- Jeg/vi leier boligen for et avgrenset tidsrom
- Jeg/vi leier boligen på andre vilkår

I de internasjonale anbefalingene for FoB2000 er følgende klassifisering anbefalt:

- Den bosatte eier boligen selv.
- Andre eierforhold

- **Boligens geografiske plassering.**

Numerisk adresse er nøkkelen for å knytte geografiske kjennemerker/nivåer til bygningen som boligen ligger i. Dette gjelder de samme kjennemerker/nivåer som er nevnt under 'Geografiske nivåer og geografiske kjennemerker'. Statens Kartverk har gjennom MABYGG-prosjektet koordinatfestet alle bygninger. Koordinatene vil dermed være tilgjengelig for alle bygninger i FoB2000.

I de internasjonale anbefalingene er det fritt opp til hvert enkelt land å bruke den geografiske klassifisering som er mest hensiktsmessig for nasjonale formål.

- **Bebodd/ubebodd.**

- Beboede boliger.
- Boliger for sesongmessig beboelse.
- Ubeboede boliger.

- **Antall beboere.** Antall personer som faktisk er bosatt i boligen på tellingstidspunktet.

- **Antall rom totalt i boligen.**

- **Areal.**

I forbindelse med FoB90 ble det diskutert om det var behov for opplysninger både om antall rom totalt og areal. Boligskjemaet i FoB90 inneholdt både spørsmål om antall rom totalt og areal. Begge deler er også med i de internasjonale anbefalingene for FoB2000. I tillegg er et spørsmål om antall rom i samme etasje anbefalt for FoB2000.

- **Kjøkken.**

Spørsmålet om kjøkken var likelydende i FoB80 og FoB90. Spørsmålet gjaldt størrelsen på kjøkkenet med to svaralternativer, evt. ikke kjøkken. Følgende klassifisering er anbefalt for FoB2000 av ECE/Eurostat:

- Med kjøkken eller tekjøkken
- Uten kjøkken/tekjøkken

- **Innlagt vann.** Verken FoB80 eller FoB90 hadde spørsmål om dette på boligskjemaet.

I de internasjonale anbefalingene er dette spørsmålet foreslått:

- Innlagt vann i boligen
- Ikke innlagt vann i boligen

- **Toalettforhold.**

- Vannklosett innlagt i boligen
- Ikke vannklosett i boligen

- **Bad/dusj.**

- Innlagt bad eller dusj i boligen
- Bad eller dusj ikke innlagt i boligen

Spørsmålene som gjaldt toalettforhold og bad var med på boligskjemaet ved begge de foregående tellingene.

- **Oppvarmingskilde.**

- Sentralvarme
- Ingen sentralvarme
- Ingen varmekilde i boligen

- **Etasje.** Opplysning om hvilken etasje leiligheten ligger i.

Opplysninger om bygningen som boligen ligger i.

- **Bygningstype.** Koder for bygningstype finnes i GAB for alle bygg 15 m² eller større.
- **Byggeår.**
- **Heis (ja/nei).**
- **Antall boliger i huset.**

ANDRE KJENNEMERKER

- **Antall personbiler til disposisjon.**

Kjennemerket var med i FoB80 som et ja/nei -spørsmål - ('Disponerer noen av personene som bor i leiligheten personbil?'). I FoB90 var spørsmålet endret til antall biler som husholdningen disponerer.

Som registerbasert kjennemerke vil det være naturlig at kjennemerket gjelder antall biler. Det sentrale kjøretøyregisteret vil være datakilden til privateide biler. Opplysninger om privat bruk av arbeidsgivers bil kan innhentes via Lønns- og trekkoppgaveregisteret. Biler som disponeres gjennom leasingforhold, lar seg ikke kartlegge via register.

- **Gyldig førerkort.** Kjennemerket hentes fra Det sentrale førerkortregisteret.

- **Avfallssortering.**

Dette var med som nytt kjennemerke i FoB90. Det er mulig å få opplysninger om avfallssortering til FoB2000 uten å bruke spørreskjema. Kommunale og interkommunale bestemmelser om avfallshåndtering gjelder i prinsippet for alle innbyggere. SSB vil få oversikter over hvilke kommuner som har slike bestemmelser.

Vedlegg 1.

FOB2000 - Oversikt over kjennemerker pr. 31.10.1997.

Kjennemerker i hht. internasjonale anbefalinger for FoB2000 er uthevet.

Personkjennemerker

Fødselsnummer	x	x	320	BEBAS
Familienummer	x	x	320	BEBAS
Registreringsstatus			320	BEBAS
Spes. reg. status			320	BEBAS
Bostedsadresse	x	x	320	BEBAS
Bostedsadresse ett år før tellingstidspunktet			320	BEBAS
Kommune	x	x	320	BEBAS
Bydel etc.	x	x	320	GAB
Krets (grunnkrets)	x	x	320	GAB
Bostedsstrøk	x	x	320/220	BEBAS/GAB
Handelsdistrikt	x	x	320	BEBAS
Kjønn	x	x	320	BEBAS
Alder	x	x	320	BEBAS
Sivilstand - formell	x	x	320	BEBAS
'Sivilstand' - faktisk	x	x	370	BEBAS/Boligtelling
Fødekommune			320	BEBAS
Fødeland		x	320	BEBAS
Statsborgerskap	x	x	320	BEBAS
Innvandringsalder			320	BEBAS
Første oppholdsdato			320	BEBAS
Botid pr. dato			320	BEBAS
Første registrerte statsborgerskap			320	BEBAS
Innvandringskategori			320	BEBAS
Landbakgrunn			320	BEBAS
Innvandringsgrunn			320	BEBAS
Utdanningsnivå	x	x	320	BHU + tilleggsundersøkelse
Elev/student på tellingstidspunktet.	x	x	320	BHU
Heltids/deltidsutdanning	x	x	320	BHU
Skole-/studiekommune	x	x	320	BHU
Relasjon til referanseperson i husholdningen	x	x	370	Boligtelling/BEBAS/Avledes
Husholdningsstatus	x	x	370	Boligtelling/BEBAS/Avledes
Familiestatus	x	x	370	BEBAS
Arbeidsstyrkestatus		x	260	'Arbeids-markedsregister'
Yrkesaktiv i året	x	x	260	'Arbeids-markedsregister'
Yrkesstatus	x	x	260	'Arbeids-markedsregister'
Yrkesaktiv i tellingsuka	x	x	260	'Arbeids-markedsregister'

Arbeidstid	x		260	'Arbeids-markedsregister'
Avtalt arbeidstid i tellingsuka		x	260	'Arbeids-markedsregister'
Faktisk utført arbeidstid i tellingsuka	x	x		
Yrke	x	x	260	
Næring	x	x	260	BOF
Bedriftens organisasjonsform		x	410	ER/BOF
Arbeidssted	x	x		
Bedriftens adresse			410	BOF/ER/GAB
Grunnkretskode bedrift			410	BOF/ER/GAB
Arbeidsreiser/pendling				
Reisefrekvens	x	x		
Reisetid	x	x		
Reisemåte til arbeid	x	x		
Sosioøkonomisk gruppering			260	Avledes
Yrkesinntekt				
Lønnsinntekt	x	x	420	Selvangivelsesregister
Næringsinntekt	x	x	420	Selvangivelsesregister
Primærnæring	x	x	420	Selvangivelsesregister
Annen næring	x	x	420	Selvangivelsesregister
Toppskattegrunnlag		x	420	Ligningsregister
Trygd		x	420/350	Selvangivelsesregister/'Trygd-Fob-historie'
Kapitalinntekt			420	Selvangivelsesregister
Gyldig førerkort		x	440	Førerkortregisteret.

Familie- og husholdningskjennermerker.

KJENNERMERKER				
Numerisk adresse	x	x	370	Boligtelling/GAB
Fødselsnummer referanseperson	x	x	370	BEBAS
Familietype	x	x	370	Boligtelling/Avledes
Antall personer i familien	x	x	370	BEBAS
Type privathusholdning	x	x	370	Boligtelling/Avledes
Størrelse på privathusholdningen	x	x	370	Avledes
Husholdningens eiendomsforhold	x	x	370	GAB
'Inntekt etter skatt' 3	x	x	420	Inntektsregister
Antall personbiler til disposisjon		x	440	Kjøretøyregisteret/LTO

Bolig- og bygningskjennermerker.

KJENNERMERKER				
Numerisk adresse			370	Boligtelling/GAB
Boligtype			370	Boligtelling
Eie-/leieforhold			370	GAB
Boligens geografiske plassering (jf. persondelen, evt. også bygningens koordinat)	x	x	320/220	BEBAS/GAB
Bebodd/ubebodd			370	Boligtelling/GAB
Antall beboere	x	x	370	Boligtelling
Antall rom i boligen	x	x	370	Boligtelling/GAB
Antall rom i samme etasje			370	Boligtelling
Areal	x	x	370	Boligtelling/GAB
Kjøkken	x	x	370	Boligtelling
Innlagt vann			370	Boligtelling
Toalettforhold	x	x	370	Boligtelling
Bad/dusj i boligen	x	x	370	Boligtelling
Oppvarmingskilde	x	x	370	Boligtelling
Etasje		x	370	Boligtelling
Bygningstype	x	x	370	Boligtelling/GAB
Byggeår	x	x	370	Boligtelling/GAB
Heis		x	370	Boligtelling/GAB
Antall boliger i huset	x	x	370	Boligtelling/GAB
Avfallssortering		x	370	Kommunale/interkommunale regler

³ 'Disponibel inntekt' i FoB80 og FoB90.

Vedlegg 2.

Forkortelser m.v.:

BEBAS - befolkningsbasen i SSB. Basen blir løpende oppdatert med meldinger direkte fra DSF.

BHU - (register over) Befolkningens høyeste utdanning

BOF - Bedrifts- og foretaksregister.

DSF - Det sentrale folkeregister. Det nye offisielle, sentrale registeret i folkeregistersystemet. Registeret ligger i Skattedirektoratet og oppdateres av de lokale folkeregistrene via on-line tilknytning.

ER - Enhetsregister

GAB - Grunneiendoms-, adresse- og bygningsregister

LTO - Lønns- og trekkoppgaveregister

MABYGG - prosjekt for å etablere et fullstendig bygningregister i GAB. Gjennom dette prosjektet ble alle bygg med areal 15 m² eller større registrert i GAB. Hver bygning er tildelt et eget bygningsnummer og bygningene er inndelt etter bygningstype.

‘Tettstedsprosjektet’ - Et prosjekt i SSB som bl.a. har som formål å utvikle en metode for automatisk avgrensning av tettsteder basert på kontinuerlig oppdaterte registre (GAB og DSF).

Oversikt over fagseksjoner i SSB i hht. koder i del 2.

Seksjonsnr.

220 - Seksjon for miljøstatistikk

260 - Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk

320 - Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk

350 - Seksjon for levekårsstatistikk

370 - Seksjon for folke- og bolig telling

410 - Seksjon for bedriftsregister

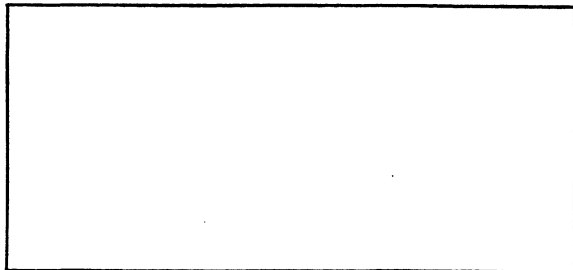
420 - Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk

440 - Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 97/54 S. Blom: Holdning til innvandrere og innvandringspolitikk: Spørsmål i SSBs omnibus i mai/juni 1997. 39s.
- 97/55 K. Mork: SSB-AVLØP: Fylkeshefte 1996. 203s.
- 97/56 Opplysninger om inntekt, formue og skatt i forløpsdatabasen Trygd-fobhistorie: Tilrådinger fra et utvalg. 52s.
- 97/57 E.J. Fløttum: Ordliste og definisjoner i økonomisk statistikk: Engelsk - bokmål - nynorsk. 166s.
- 97/58 T. Dale: Samordnet levekårsundersøkelse 1997 - panelundersøkelsen: Dokumentasjonsrapport. 87s.
- 97/59 H. Høie og A. Grønlund: Driftstypemodellen: Modell for tilrettelegging av jordbruksstatistikk for beregning av tap av næringsstoffer fra jordbruksarealene: Dokumentasjon. 37s.
- 97/60 A. Sundvoll: Undersøkelse om mødre med nyfødte barn. 36s.
- 97/61 S. Todsén: Nasjonalregnskap: Beregning av realkapitalbeholdninger og kapitalslit. 34s.
- 97/62 K. Mork: Utslepp og rensing av avløpsvatn: Datakvalitet og beregningsmåter. 64s.
- 97/63 S. Stamnes og B.L. Western: Inntekts- og kostnadsundersøkelse for privatpraktiserende psykologer 1996: Dokumentasjon. 26s.
- 97/64 H.M. Teigum: Barns helse og velferd 1996: Dokumentasjon og frafallsanalyse. 39s.
- 97/65 F. Gjertsen: Dødsårsaksregistret i Statistisk sentralbyrå: Rapport om virksomheten i 1996. 56s.
- 97/66 B. Olsen: Prøveundersøkelse om 1-3 dagers sykefravær i sentral sykefraværstatistikk: Dokumentasjon. 15s.
- 97/67 S. Nygårdseter: Prisindeks for engroshandel. 22s.
- 97/68 R. Johansen: REGARD - Modell for regional analyse av arbeidsmarked og demografi: Teknisk dokumentasjon. 212s.
- 97/69 A.A. Ritland: Inntekts- og formuesundersøkelsen 1996: Dokumentasjonsrapport. 21s.
- 97/70 B. Bye: Imperfeksjoner i arbeidsmarkedet: Konsekvenser for velferdseffekter av en grønn skattereform. 18s.
- 97/71 P.E. Gjedtjernet, B. Haveråen og I. Jonassen: Inntekts- og formuesundersøkelsene for aksjeselskaper 1994 og 1995: Dokumentasjon. 75s.
- 97/72 E.J. Fløttum: Grupperinger av næringer i offisiell statistikk - revidert utgave. 41s.
- 97/73 L. Solheim og D.Q. Pham: Prekorrigering av påskeeffekten for detaljvolumindeksen 1979-1997. 58s.
- 97/74 D. Roll-Hansen: Lesernes mening om avisen Forskning. 45s.
- 97/75 M.V. Dysterud og E. Engelién: Tettstedsavgrensing og arealbruksstatistikk for tettsteder 1997: Dokumentasjon av metode og programmering. 61s.
- 98/1 L.C. Zhang: Dokumentasjonsrapport: Den nye estimeringsmetoden for Arbeidskraftundersøkelsen (AKU): Fylkesvis kalibrering med landsetterstratifiserte vektorer som startverdier. 18s.
- 98/3 L. Belsby og A. Vedø: Frafallsanalyse av Helseundersøkelsen 1995. 22s.
- 98/4 H.M. Teigum: Omnibusundersøkelsene 1997: Dokumentasjonsrapport. 138s.
- 98/5 Metodevalg og kostnader ved etablering og drift av et boligregister. Revidert forslag: Rapport fra en arbeidsgruppe som har revidert og oppdatert planene for opprettelse av et boligregister. 31s.
- 98/8 P.Ø. Kolbjørnsen: Pilotundersøkelse om postvirksomhet. 24s.
- 98/9 K. Bjønnes, G. Dahl og B.R. Joneid: FD - Trygd: Dokumentasjonsrapport: Pensjoner, grunn- og hjelpestønader, avslag på uførepensjon. 1992-1993. 123s.

Notater

Tillatelse nr.
159 000/502

B *Returadresse:*
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Statistisk sentralbyrå

Oslo:
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Telefon: 22 86 45 00
Telefaks: 22 86 49 73

Kongsvinger:
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 50 00
Telefaks: 62 88 50 30

ISSN 0806-3745

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway